

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 21 юни 2024 г.
(OR. en)

11462/24
ADD 1

Междуетноститутуционално досие:
2024/0599(NLE)

SOC 493
EMPL 299
ECOFIN 750
EDUC 240

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	19 юни 2024 г.
До:	Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2024) 599 final
Относно:	ПРИЛОЖЕНИЕ към Предложение за РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА относно насоки за политиките по заетостта на държавите членки

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2024) 599 final.

Приложение: COM(2024) 599 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 19.6.2024 г.
COM(2024) 599 final

ANNEX

ПРИЛОЖЕНИЕ

към

Предложение за РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно насоки за политиките по заетостта на държавите членки

ПРИЛОЖЕНИЕ

Насока 5: Насърчаване на търсенето на работна ръка

Държавите членки следва активно да насърчават устойчива социална пазарна икономика и да улесняват и подкрепят инвестициите в създаването на качествени работни места, като се възползват и от потенциала, свързан с цифровия и екологичния преход, с оглед на водещите цели на Съюза и националните цели за 2030 г. по отношение на заетостта. За тази цел те следва да намалят пречките, пред които са изправени предприятията при наемането на работници, да насърчават отговорното предприемачество и действителната самостоятелна заетост, и по-специално да подкрепят създаването и разрастването на микро-, малки и средни предприятия, включително чрез достъп до финансиране. Държавите членки следва активно да насърчават развитието на социалната икономика, включително на социалните предприятия, и да използват пълния ѝ потенциал. Те следва да разработят подходящи мерки и стратегии за социалната икономика, да насърчават социалните иновации и да поощряват модели на стопанска дейност, които създават възможности за качествени работни места и водят до социално благосъстояние, особено на местно равнище, включително в кръговата икономика и в териториите, които са най-засегнати от прехода към екосъобразна икономика, включително чрез целенасочена финансова и техническа подкрепа.

За да се повиши устойчивостта при евентуални икономически сътресения и/или сътресения на пазара на труда, важна роля играят добре разработените схеми за подпомагане на работата на непълно работно време и други подобни мерки. Те могат също така да подпомогнат структурните трансформации, като улеснят и подкрепят процесите на реструктуриране и преразпределение на работната сила от западащи към нововъзникващи сектори, като по този начин се повишава производителността, запазва се заетостта и се подпомага модернизирването на икономиката, включително чрез свързаното с това развитие на уменията. Следва да се обмислят добре разработени стимули за наемане на работа и преход, както и мерки за повишаване на квалификацията и преквалификация, за да се подкрепят създаването на качествени работни места и преходът към друго работно място през целия трудов живот и да се преодолее недостигът на работна ръка и умения, също и с оглед на цифровата и екологичната трансформация, демографските промени, както и отражението на руската агресивна война срещу Украйна.

Данъчното облагане следва да се измести от труда към други източници, които подкрепят повече заетостта и приобщаващия растеж и са съобразени с целите в областта на климата и околната среда, при отчитане на преразпределителния ефект на данъчната система, като същевременно се защитават приходите с цел адекватна социална закрила и разходи за стимулиране на растежа.

Държавите членки, включително тези, в които има законоустановена минимална работна заплата, следва да насърчават колективното договаряне за определяне на заплатите и да гарантират ефективно участие на социалните партньори по прозрачен и предвидим начин, като позволяват адекватно адаптиране на заплатите към промените в производителността и насърчават справедливо заплащане, което позволява достоен стандарт на живот, с обръщане на специално внимание на групите с ниски и средни доходи с оглед засилване на възходящата социално-икономическа конвергенция. Механизмите за определяне на заплатите трябва да отчитат и социално-икономическите условия, включително ръста на заетостта, конкурентоспособността, покупателната способност и промените по региони и сектори. Зачитайки националните практики и автономността на социалните партньори, държавите членки и социалните партньори следва да гарантират, че всички работници получават адекватно заплащане, като се ползват пряко или непряко от колективни трудови договори или адекватни законоустановени минимални работни заплати, с отчитане на тяхното въздействие върху конкурентоспособността, създаването на качествени работни места, покупателната способност и бедността сред работещите.

Насока 6: Подобряване на предлагането на работна ръка и достъпа до заетост, придобиване на умения и компетентности през целия живот

В контекста на цифровия и екологичния преход, демографските промени и руската агресивна война срещу Украйна държавите членки следва да насърчават устойчивостта, производителността, конкурентоспособността, пригодността за заетост и развитието на човешкия капитал, като стимулират придобиването на умения и компетентности през целия живот на хората и отговарят на настоящите и бъдещите нужди на пазара на труда, включително с оглед на водещите цели на Съюза и националните цели за 2030 г. по отношение на уменията. Държавите членки следва също така да модернизират и да инвестират в своите системи за образование и обучение, за да осигурят висококачествено и приобщаващо образование и обучение, включително професионално образование и обучение, да подобрят образователните резултати и предоставянето на умения и компетентности, необходими за екологичния и цифровия преход, и да осигурят достъп до цифрово обучение, езиково обучение (например в случай на бежанци, включително от Украйна, или за улесняване на достъпа до пазара на труда в трансграничните региони) и придобиване на предприемачески умения. Държавите членки следва да работят съвместно със социалните партньори, доставчиците на образование и обучение, предприятията и други заинтересовани страни, също и в контекста на плана за действие за справяне с недостига на работна ръка и умения, представен от Комисията през март 2024 г., за преодоляване на структурните слабости в системите на образованието и обучението и за подобряване на тяхното качество и значение за пазара на труда, включително чрез целенасочена финансова и техническа подкрепа. Това би допринесло и за създаване на условия за екологичния и цифровия преход, за преодоляване на несъответствията между уменията и изискванията на пазара на труда и недостига на работна ръка, включително за дейности, свързани с промишлеността с нулеви нетни емисии и сектора на цифровите технологии, включително тези, които са от значение за икономическата сигурност на ЕС, както и тези, свързани с екологичния преход, като например внедряването на енергия от възобновяеми източници или санирането на сгради.

Следва да се обърне специално внимание на преодоляване на проблема с влошаването на образователните резултати на младите хора, особено в областта на основните умения. Необходими са действия за преодоляване на предизвикателствата, пред които е изправена учителската професия, включително нейната привлекателност, за справяне с недостига на учители и за необходимостта от инвестиции в компетентностите на учителите и учителите в областта на цифровите умения. Освен това системите за образование и обучение следва да предоставят ключови компетентности на всички учещи, включително основни и цифрови умения, както и трансверсални компетентности и критично мислене с оглед на заплахата от дезинформация, които да положат основите за приспособимост и устойчивост през целия живот, като същевременно се гарантира, че учителите са подготвени да насърчават тези компетентности сред учещите. Държавите членки следва да подкрепят достъпа на възрастните в трудоспособна възраст до обучение и да повишават стимулите и мотивацията на лицата да търсят обучение, включително, когато е целесъобразно, чрез индивидуални сметки за обучение, и да гарантират възможността за тяхното прехвърляне по време на професионалните преходи, както и чрез надеждна система за оценка на качеството на обучението. Държавите членки следва да проучат използването на микроудостоверенията с цел подпомагане на ученето през целия живот и пригодността за заетост. Те следва да дадат възможност на всеки човек да предвижда нуждите на пазара на труда и по-добре да се адаптира към тях, по-специално чрез непрекъсната преквалификация и повишаване на квалификациите и предоставянето на интегрирани насоки и консултации, с оглед на подкрепата на справедливи преходи за всички, подобряване на резултатите в областта на заетостта и социалната сфера, както и подобряване на производителността, намиране на решение на недостига на работна ръка и несъответствията между уменията и изискванията на пазара на труда, подобряване на

цялостната устойчивост на икономиката спрямо сътресения и улесняване на потенциалните корекции.

Държавите членки следва да насърчават равните възможности за всички, като се справят с неравенствата в системите за образование и обучение, включително по отношение на регионалния обхват. По-специално, в съответствие с новите „цели от Барселона“ и Европейската гаранция за детето на децата следва да се осигури достъп до образование и грижи в ранна детска възраст, които са финансово достъпни и с високо качество. Държавите членки следва да повишат общото равнище на квалификация, да намалят броя на преждевременно напускащите системата на образование и обучение, да подпомогнат равнопоставения достъп до образование на деца от групи в неравностойно положение и отдалечени райони, да увеличат привлекателността на професионалното образование и обучение (ПОО), да оказват подкрепа за достъпа до висше образование и за неговото завършване, както и да увеличат броя на завършилите образование в областта на науката, технологиите, инженерството и математиката (НТИМ) както в ПОО, така и във висшето образование, особено при жените. Следва също така да се подкрепят най-добрите показатели и високите постижения при образователните резултати, като се има предвид тяхната роля за насърчаване на бъдещия потенциал за иновации на ЕС. Държавите членки следва да улеснят прехода на младите хора от образование към заетост чрез качествени стажове и чиракуване, както и да увеличат участието на възрастните в продължаващо обучение, особено сред учещите в неравностойно положение и най-нискоквалифицираните. Като вземат предвид новите изисквания в обществата в условията на цифровизация, екологичен преход и застаряване на населението, държавите членки следва да актуализират и увеличат предоставянето и възприемането на гъвкави форми на начално и продължаващо ПОО, да засилят ученето в процеса на работа в своите системи за професионално образование и обучение, включително чрез достъпно качествено и ефективно чиракуване, и да подкрепят нискоквалифицираните възрастни да запазят пригодността си за заетост. Освен това държавите членки следва да повишат значимостта на висшето образование за пазара на труда и когато е целесъобразно, за научните изследвания; да подобрят наблюдението и прогнозирането на уменията; да направят уменията по-видими, а квалификациите — съпоставими, включително и придобитите в чужбина, и да осигурят по-последователно използване на общите за ЕС системи за класификация (напр. ESCO); и да увеличат възможностите за признаване и валидиране на умения и компетентности, придобити извън формалното образование и обучение, включително за бежанците и лицата със статут на временна закрила. Освен използването на неоползотворения потенциал на местната работна сила в ЕС, привличането на таланти и умения от държави извън ЕС чрез управлявана миграция и предотвратяването на експлоататорски условия на труд могат също да допринесат за решаването на недостига на умения и работна ръка, включително този, свързан с екологичния и цифровия преход, като например в секторите на НТИМ, здравеопазването и дългосрочните грижи.

Държавите членки следва да предоставят на безработните и на неактивните лица ефективна, навременна, координирана и съобразена с нуждите им помощ въз основа на подкрепата за търсене на работа, обучение, повишаване на квалификацията и преквалификация и достъп до други услуги за подпомагане, като обръщат специално внимание на уязвимите групи и на хората, засегнати от екологичния и цифровия преход или сътресенията на пазара на труда. С цел значително намаляване и предотвратяване на дългосрочната и структурната безработица, възможно най-бързо, най-късно след 18 месеца безработица, следва да се приложат всеобхватни стратегии, които включват изготвянето на задълбочени индивидуални оценки на безработните. Младежката безработица и проблемът с младежите, незаети с работа, учене или обучение (NEET), следва да продължат да се решават чрез превенция на преждевременното напускане на системата на образование и обучение и структурно подобряване на прехода от училище към работа, включително чрез пълното прилагане на засилената гаранция за

младежта, която следва също така да подпомогне възможностите за качествена младежка заетост. Освен това държавите членки следва да увеличат усилията си, по-специално за да подчертаят как екологичният и цифровият преход предлагат нова перспектива за бъдещето и възможности за младите хора на пазара на труда.

Държавите членки следва да се стремят към премахване на пречките и демотивиращите фактори, както и към предоставяне на стимули за участие на пазара на труда, особено за хората с ниски доходи, вторите работещи членове на домакинствата (често жените) и тези, които са най-отдалечени от пазара на труда, включително хората с мигрантски произход и маргинализираните роми. С оглед на големия недостиг на работна ръка в някои професии и сектори (по-специално в секторите на НТИМ, здравеопазването и дългосрочните грижи, образованието, транспорта и строителството) държавите членки следва да допринесат за насърчаване на предлагането на работна ръка, по-специално чрез насърчаване на адекватно заплащане и условия на труд, като гарантират, че проектирането на данъчните и осигурителните системи насърчава участието на пазара на труда и че активните политики по заетостта са ефективни и достъпни, при зачитане на ролята на социалните партньори. Държавите членки следва също така да подкрепят осигуряването на адаптирана работна среда за хората с увреждания, включително чрез целева финансова и техническа подкрепа, информиране и повишаване на осведомеността и услуги, които им дават възможност да участват на пазара на труда и в обществото. Следва да се преодолеят разликите в заетостта и заплащането на жените и мъжете, както и свързаните с пола стереотипи. Държавите членки следва да гарантират равенство между половете и по-голямо участие на жените на пазара на труда, включително чрез осигуряването на равни възможности и кариерно развитие и премахването на пречките пред достъпа до ръководни постове на всички равнища на вземане на решения, както и чрез борба с насилието и тормоза на работното място, които са проблем, засягащ основно жените. Необходимо е да се осигури равно заплащане за еднакъв или равностоен труд, както и прозрачност на заплащането. Следва да се насърчава съвместяването на професионалния, семейния и личния живот както за жените, така и за мъжете, по-специално чрез достъп до финансово достъпни и качествени дългосрочни грижи и услуги за образование и грижи в ранна детска възраст, както и чрез адекватни политики, съобразени с промените в сферата на труда, предизвикани от цифровизацията. Държавите членки следва да гарантират достъп на родителите и другите лица с отговорности за полагане на грижи до подходящи отпуски по семейни причини и гъвкави схеми на работа, с цел постигане на равновесие между професионалния, семейния и личния живот, както и да насърчават балансираното използване на тези права между родителите.

Насока 7: Подобряване на функционирането на пазарите на труда и ефективността на социалния диалог

За да извлекат полза от динамичната и продуктивна работна сила и новите трудови и бизнес модели, държавите членки следва да работят съвместно със социалните партньори за постигане на справедливи, прозрачни и предвидими условия на труд, в които има равновесие между правата и задълженията. Те следва да намалят и предотвратят сегментирането на пазара на труда, да се борят с недекларирания труд и фиктивната самостоятелна заетост и да насърчават прехода към безсрочни форми на заетост. Правилата за защита на заетостта, трудовото право и институциите следва да осигуряват както подходящи условия за наемане на работа, така и необходимата гъвкавост за работодателите, за да могат бързо да се адаптират към промените в икономическите условия, като защитават трудовите права и осигуряват социална закрила, подходящо ниво на сигурност и здравословна, безопасна и добре приспособена работна среда за всички работници. Насърчаването на използването на гъвкави схеми на работа, като например работата от разстояние, може да допринесе за по-високи нива на заетост и по-приобщаващи пазари на труда. Освен това държавите членки следва да подкрепят работниците, предприятията и другите участници в цифровата трансформация,

включително чрез насърчаване на използването на етични и надеждни инструменти с изкуствен интелект (ИИ). Това може да включва както политики за повишаване на квалификацията и преквалификация на работниците за нови професии, така и стимули за дружествата да разработват и внедряват технологии, които имат потенциала да повишат производителността, да допълнят човешкия труд и да облекчат недостига на работна ръка в сектори от критично значение. Като цяло, и по-специално в контекста на цифровите технологии, е важно да се гарантира, че се спазват правата на работниците по отношение на работното време, условията на труд, психичното здраве на работното място и баланса между професионалния и личния живот. Трудовите правоотношения, които водят до несигурни условия на труд, следва да се предотвратяват, включително случаите, свързани с работниците през платформа, чрез гарантиране на справедливост, прозрачност и отчетност при използването на алгоритми и чрез борба срещу злоупотребата с нетипични договори. В случаите на несправедливо уволнение следва да се осигури достъп до ефективно и безпристрастно разрешаване на спорове и право на обезщетение, включително подходяща компенсация, когато е приложимо.

Политиките следва да имат за цел да подобрят и подпомогнат участието на пазара на труда, съответствието между търсенето и предлагането на пазара на труда и преходите, включително с оглед на демографските промени и в регионите в неравностойно положение. Държавите членки следва да предприемат ефективни действия за активизиране и създаване на възможности за лицата, които могат да участват на пазара на труда, особено на слабо представените групи, като например жените и младежите, както и лицата в уязвимо положение, като например нискоквалифицираните лица и дълготрайно безработните лица, лицата с увреждания, лицата с мигрантски произход, включително лицата със статут на временна закрила, лицата от маргинализирани ромски общности и по-възрастните работници. Държавите членки следва да засилят обхвата и ефективността на активните политики по заетостта, като повишат тяхната целенасоченост, отвореност и обхват и като установят по-добра връзка между тях и социалните услуги, обучението и подпомагането на доходите на безработните, докато търсят работа и въз основа на техните права и задължения. Държавите членки следва да използват възможно най-добре финансирането и техническата подкрепа от ЕС, за да повишат капацитета на публичните служби по заетостта за предоставяне на навременна и съобразена с нуждите помощ на лицата, които търсят работа, да реагират на настоящите и бъдещите нужди на пазара на труда и да прилагат управление, основано на резултатите, като подкрепят капацитета им за използване на данни и цифрови технологии. Частните служби по заетостта също играят важна роля в това отношение.

Държавите членки следва да предоставят на безработните лица подходящи обезщетения за безработица с разумна продължителност, в съответствие с внесените от лицето вноски и с националните правила за допустимост. Обезщетенията за безработица не следва да бъдат демотивиращ фактор за бързото завръщане към заетост и следва да бъдат придружени от активни политики по заетостта, включително мерки за повишаване на квалификацията и преквалификация, включително с оглед на недостига на работна ръка и умения.

Мобилността на учещите, чираците и работниците следва да бъде увеличена и адекватно подкрепена, особено за учещите в професионално образование и обучение с по-малък опит в областта на мобилността, с цел да се подобрят техните умения и пригодност за заетост, да се използва пълният потенциал на европейския пазар на труда и да се допринесе за конкурентоспособността на равнището на ЕС. Следва да се преодолеят пречките пред трудовата мобилност в рамките на ЕС, включително процедурите за признаване на професионалните квалификации или за прехвърляне на придобитите социалноосигурителни права. Следва да се осигурят справедливи и достойни условия за всички, които упражняват трансгранична дейност, като се избягва дискриминацията и се гарантира равно третиране с гражданите на ЕС, прилага се националното законодателство и законодателството на ЕС и се

засилва административното сътрудничество между националните администрации по отношение на мобилните работници, като се ползва помощта на Европейския орган по труда.

Мобилността на упражняващите критични професии и на трансграничните, сезонните и командированите работници следва да бъде подкрепяна при временни затваряния на границите, предизвикани от съображения, свързани с общественото здраве. Държавите членки следва да продължат да участват в партньорства в подкрепа на талантите, за да подобрят пътищата за законна миграция, като въведат нови схеми за мобилност и предвидят ефективна интеграционна политика за работниците и техните семейства, която обхваща образованието и обучението, включително езиковото обучение, заетостта, здравното обслужване и жилищното настаняване.

Държавите членки следва също така да се стремят да създадат подходящи условия за новите форми на труд и методи на работа, като използват техния потенциал за създаване на работни места и същевременно гарантират, че те са в съответствие със съществуващите социални права. По този начин държавите членки следва да предоставят съвети и насоки относно правата и задълженията, приложими в контекста на нетипичните договори и новите форми на труд, като например работата през цифрови трудови платформи и споразуменията за постоянна или полупостоянна работа от разстояние. В това отношение социалните партньори могат да играят много важна роля и държавите членки следва да ги подкрепят, за да достигнат до хората с нетипична работа и нови форми на труд и да ги представляват. Държавите членки следва също така да разгледат възможностите за осигуряване на подкрепа за изпълнението — например насоки или специализирани обучения за инспекциите по труда — във връзка с предизвикателствата, произтичащи от новите форми на организация на труда, включително използването на цифрови технологии и на изкуствен интелект, като например алгоритмично управление, наблюдение на работниците и работа от разстояние.

Държавите членки следва да осигурят благоприятна среда за двустранен и тристранен социален диалог на всички равнища, включително колективно договаряне, в публичния и частния сектор в съответствие с националното законодателство и/или практика, след консултации и в тясно сътрудничество със социалните партньори, като същевременно се зачита тяхната автономност. Държавите членки следва да включват социалните партньори по систематичен, съдържателен и своевременно начин в разработването и изпълнението на политиките по заетостта и социалните политики и, когато е целесъобразно, на публичните политики в икономическата и други области, включително в определянето и актуализирането на законоустановените минимални работни заплати. Държавите членки следва да насърчават по-високо равнище на покритие на колективното договаряне, включително чрез насърчаване на изграждането и укрепването на капацитета на социалните партньори, да предоставят възможност за ефективно колективно договаряне на всички подходящи равнища и да насърчават координацията на тези равнища и между тях. Социалните партньори следва да бъдат насърчавани да договарят и сключват колективни трудови договори в области от значение за тях, при пълно зачитане на тяхната автономност и правото на колективни действия.

Когато е уместно и въз основа на съществуващите национални практики, държавите членки следва да вземат предвид относимия опит на организациите на гражданското общество по отношение на заетостта и социалните въпроси.

Насока 8: Насърчаване на равните възможности за всички, социалното приобщаване и борбата с бедността

Държавите членки следва да работят за приобщаващи, отворени за всички пазари на труда, като въведат ефективни мерки за борба с всички форми на дискриминация и за насърчаване на равни възможности за всички, и особено за по-слабо представените групи на пазара на

труда, като вземат надлежно предвид и регионалното и териториалното измерение. Те следва да гарантират равно третиране по отношение на заетостта, социалната закрила, здравеопазването, образованието и грижите в ранна детска възраст, дългосрочните грижи, образованието и достъпа до стоки и услуги, включително жилищно настаняване, независимо от пол, расов или етнически произход, религия или убеждения, увреждане, възраст и сексуална ориентация.

Държавите членки следва да модернизират системите за социална закрила, за да осигурят адекватна, ефективна, ефикасна и устойчива социална закрила за всички през всички етапи от живота, като насърчават социалното приобщаване и възходящата социална мобилност, стимулират участието на пазара на труда, подкрепят социалните инвестиции, водят борба с бедността, социалното изключване и неравенствата, включително чрез начина на организиране на своите данъчни и осигурителни системи и оценката на разпределителното въздействие на политиките. Допълването на универсалните подходи с целеви подходи ще повиши ефективността на системите за социална закрила. Модернизирането на системите за социална закрила следва също да има за цел да подобри тяхната устойчивост на многостранни предизвикателства. Следва да се обърне специално внимание на уязвимите домакинства, които са най-засегнати от екологичния и цифровия преход и от увеличението на разходите за живот, включително разходите за енергия. Държавите членки следва да продължат да преодоляват пропуските в достъпа до социална закрила на работниците и самостоятелно заетите лица с оглед на увеличаването на нетипичните форми на заетост.

Държавите членки следва да разработят и интегрират трите направления на активното приобщаване: подходящо подпомагане на доходите, приобщаващи пазари на труда и достъп до качествени услуги за осигуряване на възможности, с цел да се отговори на индивидуалните потребности. Системите за социална закрила следва да гарантират подходящи обезщетения за осигуряване на минимален доход за всеки, който не разполага с достатъчно средства, и да способстват за социалното приобщаване, като подкрепят и насърчават хората да участват активно на пазара на труда и в обществото, включително чрез целенасочено предоставяне на социални услуги. Наличието на достъпни и качествени услуги на приемлива цена, като образование и грижи в ранна детска възраст, извънучилищни грижи, образование, обучение, жилищни и здравни услуги и дългосрочни грижи, е необходимо условие за гарантирането на равни възможности. Особено внимание следва да се обърне на борбата с бедността и социалното изключване, включително бедността сред работещите, в съответствие с водещата цел на Съюза и националните цели за намаляване на бедността до 2030 г. Проблемът с детската бедност и социалното изключване следва по-специално да се решава чрез всеобхватни и интегрирани мерки, включително чрез пълното прилагане на Европейската гаранция за децата. Държавите членки следва да гарантират, че всички, включително децата, разполагат с достъп до основни услуги с добро качество. За хората в нужда и тези в уязвимо положение държавите членки следва също така да осигурят достъп до адекватни и финансово достъпни социални жилища или помощ за жилищно настаняване. Те следва да осигурят чист и справедлив енергиен преход и да се справят с енергийната бедност като все по-значима форма на бедност, включително, когато е целесъобразно, чрез целеви мерки за подпомагане, насочени към домакинствата в уязвимо положение. Държавите членки следва да използват ефективно финансирането и техническата подкрепа от ЕС, за да инвестират в социални жилища, саниране на жилища и съпътстващите ги услуги и да намерят решение на спешната нужда от достойни жилищни условия и настаняване на достъпни цени. Във връзка с тези услуги следва да се вземат под внимание специфичните потребности на хората с увреждания, включително достъпността. Проблемът с бездомничеството следва да се решава конкретно чрез насърчаване на достъпа до постоянно жилищно настаняване и предоставянето на услуги за подпомагане.

Държавите членки следва да осигурят своевременен достъп до финансово достъпни превантивни и лечебни медицински грижи и дългосрочни грижи с добро качество, като същевременно осигуряват устойчивостта в дългосрочен план. В контекста на нарастващото

търсене на дългосрочни грижи, свързано и с демографските промени, следва да се обърне внимание на пропуските по отношение на адекватността, както и на недостига на работна ръка и лошите условия на труд.

В контекста на агресивната война на Русия срещу Украйна и в съответствие със задействането на Директива 2001/55/ЕО на Съвета¹ държавите членки следва да продължат да предлагат адекватно ниво на закрила на разселените лица от Украйна. Държавите членки следва да прилагат необходимите мерки и по отношение на непридружените ненавършили пълнолетие лица. На разселените деца следва да се осигури достъп до образование и грижи в детска възраст и до основни услуги в съответствие с Европейската гаранция за децата.

В условията на увеличаваща се продължителност на живота и демографски промени държавите членки следва да гарантират, че пенсионните системи за работниците и самостоятелно заетите лица са адекватни и устойчиви, като предоставят равни възможности на жените и мъжете за придобиване и натрупване на пенсионни права, включително чрез допълнителни схеми, за да осигурят адекватен доход в напреднала възраст. Пенсионните реформи следва да бъдат подкрепени от политики, целящи да се намалят разликите в пенсиите на жените и мъжете, и от мерки за удължаване на професионалния живот, като например увеличаване на действителната пенсионна възраст, особено чрез улесняване на участието на възрастните хора на пазара на труда, и следва да бъдат включени в рамките на стратегиите за активен живот на възрастните хора. Държавите членки следва да установят конструктивен диалог със социалните партньори и други заинтересовани страни и да позволят подходящо постепенно въвеждане на реформите.

¹ Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддържане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием (ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12).